

Het aanleggen van een poortkatheter

www.nwz.nl

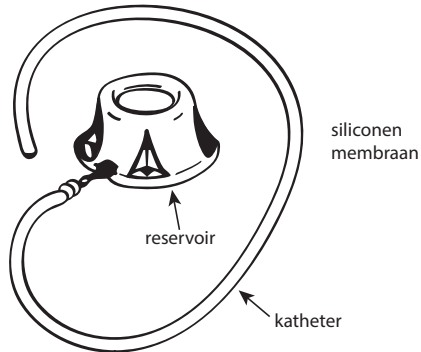
Inhoud

Wat is een poortkatheter?	3
Uw voorbereiding	4
De operatie	5
Na de operatie	5
Hoe gebruiken we een poortkatheter?	6
Hoe verzorgt u uw poortkatheter?	6
Complicaties (risico's)	6
Wat moet u verder nog weten?	7
Uw vragen	7

U krijgt binnenkort een poortkatheter. In deze folder leest u hoe we een poortkatheter aanleggen en hoe u ermee om moet gaan.

■ Wat is een poortkatheter?

Een poortkatheter is een systeem onder de huid, voor het toedienen van medicijnen en vloeistoffen in de bloedbaan. Ook is het mogelijk om bloed af te nemen via een poortkatheter. Het systeem bestaat uit een reservoir (voorraadkamer) van ongeveer 3 centimeter met een siliconen membraan (vlies) aan de bovenkant. Een siliconen membraan kan vaak worden aangeprikt zonder dat er lekkage ontstaat. Aan het reservoir zit een katheter (een dun hol slangetje).

Het reservoir noemen we ook wel een poort. Er zijn 2 verschillende poorten:

- een thorax ofwel borstpoort
- een bovenarmpoort

De borstpoort plaatsen we op een rib of onder het sleutelbeen.

De bovenarmpoort plaatsen we aan de binnenkant van de bovenarm en is iets kleiner van formaat.

In beide gevallen wordt de katheter aan de poort vastgemaakt en in een groot bloedvat gelegd.

Een poortkatheter geeft gemakkelijk toegang tot de bloedbaan. Omdat het een systeem onder de huid is, is het bijna niet zichtbaar. Uw bewegingsvrijheid is bijna niet beperkt. Ook kan het systeem vele malen gebruikt worden. Verder heeft u geen last van het prikkelend effect van sommige medicijnen of vloeistoffen die worden ingespoten.

■ Uw voorbereiding

Voor het aanleggen van een poortkatheter is een operatie nodig.

Opnameplein

Voor de voorbereiding op uw operatie* krijgt u meerdere afspraken met het opnameplein, telefonisch of op het opnameplein zelf. U spreekt elke afspraak met verschillende zorgverleners, zoals een apothekersassistent, anesthesioloog en verpleegkundige. De zorgverleners beoordelen of u gezond genoeg bent voor een operatie. We noemen dit ook wel de 'preoperatieve screening'.

** Lees voor operatie ook onderzoek of behandeling.*

Vragenlijst

Als voorbereiding op uw operatie moet u een vragenlijst invullen (preoperatieve vragenlijst). U vindt deze vragenlijst in uw patiëntenportaal Mijn Noordwest (nww.nl/mijnnoordwest). U ontvangt eerst een mail van Noordwest. Dan logt u in met uw DigiD in uw portaal en vult de vragenlijst in. Heeft u hulp nodig met het invullen van de vragenlijst, dan kunt u contact opnemen met patiëntenservice Noordwest: telefoon 088 - 0856 789/ patientenservice@nww.nl

Belangrijk

- vul de vragenlijst op tijd in. Het niet invullen van de vragenlijst kan tot gevolg hebben dat uw operatie/behandeling niet wordt ingepland
- zorg dat u de 2 afspraken met het opnameplein niet vergeet

Operatiedatum

Als de operatiedatum bekend is, krijgt u bericht van de afdeling opnameplanning. U krijgt dan informatie over:

- waar en wanneer wij u verwachten voor de opname en operatie
- instructies over het niet eten en drinken. Hierover informeert de opnameplanner u 2 werkdagen vóór de operatie

Folder en video

Meer informatie vindt u in de folder '[Goed voorbereid op uw operatie](#)'. Deze folder staat voor u klaar in Mijn Noordwest of krijgt u mee tijdens uw afspraak op het opnameplein. U kunt op onze website nwz.nl/operatie ook een video over de voorbereiding op de operatie bekijken. U ziet alleen wat u bewust op de operatieafdeling meemaakt.

■ De operatie

Opname

Gewoonlijk wordt u op locatie Alkmaar opgenomen op de chirurgische afdeling, huisnummer 330 of 331.

Tijdens de operatie

Tijdens de operatie ligt u op uw rug op de operatietafel. De chirurg maakt 2 sneetjes in uw huid. Eén om het reservoir te plaatsen en één om de katheter in het bloedvat te brengen. De chirurg hecht het reservoir vast op een rib of onder het sleutelbeen, zodat deze goed op zijn plaats blijft. Wanneer de poortkatheter in uw arm geplaatst wordt, is één sneetje voldoende. De operatie duurt 30 tot 60 minuten.

■ Na de operatie

Na de operatie bent u aangesloten op 2 infusen. Het operatie infuus zit in een ader. Hij wordt verwijderd zodra u goed wakker bent en niet meer misselijk bent. Het andere infuus is aangesloten op de poortkatheter. Als de poortkatheter binnen 48 uur gebruikt moet worden, blijft het infuus tijdens die periode zitten. U blijft dan in het ziekenhuis. Het operatiegebied kan namelijk de eerste dagen wat gezwollen zijn. Dan is het moeilijk om de poortkatheter aan te prikken. Als de poortkatheter de eerste 48 uur na de operatie niet gebruikt hoeft te worden, dan halen we het infuus kort na de operatie weg. Wel vullen we de poortkatheter eerst nog via het infuus met heparine. Gewoonlijk is de opera-

tiewond na 1 week tot 10 dagen genezen. Dan zijn alleen de operatietekens van zo'n 5 cm te zien. Een enkele keer blijft er een bobbel zichtbaar. Een aparte controle afspraak is niet nodig.

■ Hoe gebruiken we een poortkatheter?

Een poortkatheter gebruiken we om medicijnen, bloed of andere vloeistoffen toe te dienen. Ook kan de poortkatheter gebruikt worden bij de voorbereiding van een CT-scan. Met een speciale naald prikken we door uw huid en het siliconen membraan van de poortkatheter. Dit voelt als een gewone prik, maar is meestal minder pijnlijk dan een prik in een bloedvat in uw arm of been. Op de naald kunnen we een infuus of spuit plaatsen met de medicijnen, bloed of andere vloeistoffen.

Via de poortkatheter kan er bloed worden afgenomen. Dit kan alleen in het ziekenhuis en niet via een prikpunt/Starlet bij u in de buurt.

Na de toediening via de poortkatheter, vullen we het systeem met heparine. De heparine voorkomt dat er stolsels in de poortkatheter ontstaan. Als u de poortkatheter lange tijd niet gebruikt, moet hij eens per 4-6 weken opnieuw gevuld worden met heparine. Dit gebeurt op de dagbehandeling interne geneeskunde.

■ Hoe verzorgt u uw poortkatheter?

U kunt de aanprikplaats bij het reservoir gewoon wassen. Er hoeft geen verband op. Douchen en zwemmen is geen probleem.

Het is wel belangrijk dat u deze plek regelmatig onderzoekt op roodheid, zwelling of irritatie. Als dit het geval is of wanneer u koorts heeft, wilt u dan contact opnemen met uw behandelend arts? Deze verschijnselen kunnen namelijk wijzen op een infectie van de katheter.

De poortkatheter kan lang blijven zitten, tenzij er problemen (complicaties) optreden.

■ Complicaties (risico's)

De meeste operaties en de periode erna verlopen zonder problemen. In een uitzonderlijk geval komen er complicaties voor. Zoals bij elke operatie is er ook bij deze operatie een kleine kans op nabloeding, wondinfectie, trombose of longontsteking. Bij een poortkatheter blijft ook na langere tijd na de operatie een

kleine kans op trombose of infectie bestaan. Ook blijkt soms dat bloedafname via de poortkatheter niet altijd lukt. Dan moet er toch bloed worden afgenomen uit een ader in uw arm of been.

■ **Wat moet u verder nog weten?**

- alleen speciaal opgeleide verpleegkundigen en artsen mogen een poortkatheter aanprikken
- andere ziekenhuizen en veel buitenlandse ziekenhuizen gebruiken ook het poortkatheter systeem
- vanaf januari 2013 plaatst Noordwest alleen poortkatheters die ook voor het maken van een CT-scan, PET-CT, hartfunctie-onderzoek en botscan gebruikt kunnen worden
- detectiepoortjes, zoals op vliegvelden en winkels, kunt u zonder problemen passeren
- de poortkatheter kan alleen met een operatie verwijderd worden

■ **Uw vragen**

Wanneer u na het lezen van deze folder nog vragen heeft, kunt u contact opnemen met de medewerkers van de afdeling. Afhankelijk van de afdeling die u de folder heeft meegegeven, kunt u contact opnemen met:

Locatie Alkmaar

- de dagbehandeling oncologie, huisnummer 430, telefoon 072 - 548 2870
- de verpleegafdeling oncologie, huisnummer 361, telefoon 072 - 548 2790
- polikliniek chirurgie (huisnummer 039), telefoon 072 - 548 2400

Locatie Den Helder

- verpleegafdeling oncologie 4 Oost, telefoon 0223 - 69 6218
- dagbehandeling oncologie 4 Oost, telefoon 0223 - 69 6482

■ Tot slot

De folder geeft algemene voorlichting. Door bijzondere omstandigheden kan de gang van zaken veranderen. In dat geval bespreekt uw behandelaar dit met u.

Noordwest Ziekenhuisgroep

Postbus 501

1800 AM Alkmaar

www.nwz.nl

tel 072 - 548 4444

Colofon

Redactie oncologie-dagbehandeling
communicatie

Druk Ricoh

Bestelnummer 119277

Op alle onderzoeken en behandelingen van Noordwest Ziekenhuisgroep zijn de algemene voorwaarden van Noordwest Ziekenhuisgroep van toepassing, zie www.nwz.nl